Barna- og útbúgvingarmálaráðið

Dagfesting:	07.02.23
Mál nr.:	21/21710
Málsviðgjørt:	SJ/OYS
Ummælistíð:	07.02.23-10.02.23
Eftirkannað:	10.02.2023

Uppskot til

Løgtingslóg
um
fyrsta byggistig at høvuðsumvæla og umbyggja skúlabygningarnar á Frælsinum

§ 1. Landsstýrismanninum verður heimilað at skipa fyri, at partar av skúlabygningunum á Frælsinum verða høvuðsumvældir og umbygdir. Byggiútreiðslurnar kunnu í mesta lagi vera 24 mió. kr. íroknað prosjektering, ráðgeving og innbúgv.

§ 2. Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin eftir, at hon er kunngjørd og fer úr gildi 1. januar 2027.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Endamálið við uppskotinum er at heimila landsstýrismanninum at skipa fyri, at skúlabygningarnir á Frælsinum í Tórshavn (fyrrverandi Læraraskúlin og Venjingarskúlin/Skúlin á Fløtum) verða høvuðsumvældir og umbygdir og verða at nýta sum partur av seturskampus hjá Fróðskaparsetri Føroya.

Við støði í frágreiðingini frá 2016 um at fyrireika eina framtíðarætlan fyri hølisviðurskiftini hjá Fróðskaparsetri Føroya, setti landstýrismaðurin í mentamálum í februar 2018 ein arbeiðsbólk ("kampusbólkin") við umboðum fyri Fróðskaparsetur Føroya, Bústaðir, Tórshavnar kommunu, Landsverk og Barna- og útbúgvingarmálaráðið at gera uppskot til, hvussu farast skal fram viðvíkjandi staðseting og bygging av nýggjum Fróðskaparsetri.

Hetta lógaruppskotið er liður í at fyrireika eina framtíðarætlan fyri Fróðskaparsetur Føroya, har virksemi hjá Setrinum eftir ætlan verður savnað á Frælsinum í Tórshavn, samsvarandi tilmælinum frá kampusbólkinum, tí økið hevur tætt tilknýti til býin, bókasavn og aðrar vitanarstovnar sum t.d. Havstovuna, Vinnuháskúlan, Heilsufrøðiligu Starvsstovuna, Tjóðskjalasavnið, Tjóðsavnið, Føroya Fólkaháskúla og Jarðfeingi.

Kampusbólkurin metir somuleiðis, at bygningarnir á Frælsinum, tá teir eru høvuðsumvældir og umbygdir, kunnu blíva væl virkandi undirvísingar- og skrivstovuhølir. Í skrivandi stund verða partar av ognunum nýttir til virksemi hjá Námsvísindadeildini á Setrinum, og er talan tí um hølir, ið Setrið longu hevur góðan kunnleika til. Kampusbólkurin hevur tískil mælt til, at neyðugu ábøturnar og umbyggingarnar verða framdar á ognunum, soleiðis at tær gerast ein integreraður liður í samlaðu kampusverkætlanini.

Landsverk hevur fyrireikað eitt uppskot til íløguætlan, har mælt verður til, at ognirnar á Frælsinum verða høvuðsumvældar og umbygdar í fleiri stigum í tíðarskeiðinum 2022 – 2029. Hóast verkætlanin ikki er liðugt prosjekterað til at verða boðin út, hevur Landsverk gjørt eina varliga meting av verkætlanarkostnaðinum, ið er mettur til umleið 144 mió. kr. í hesum tíðarskeiði.

Eftir ætlan verður tað í ár farið í holt við at fyrireika og fremja fyrsta partin av høvuðsumvælingini, tað er, at allir bygningslutir, frá lendisgólvi til tekju, verða kannaðir og umvældir, at klimaskermur, tak og framsíðir verða tettar og dagførdar samsvarandi dagsins orkukrøvum, at nýggj ventilatión verður sett upp, og at bygningurin verður dagførdur í mun til galdandi brunakrøv.

Metti kostnaðurin av at fremja fyrsta stig í verkætlanini, tað er at høvuðsumvæla lon 5 og at fyrireika høvuðsumvæling av lon 1, ið ætlandi verður gjørt í 2023, er 24 mió. kr., sbrt. íløguætlanini hjá Landsverki. Samlaða játtanin til verkætlanina fellur, so hvørt sum at einstøku lonirnar verða høvuðsumvældar.

Tá ið nevndu fyrireikingar, umvælingar og høvuðsumvælingar eru framdar, verður ætlan gjørd fyri umbygging av pørtum av ognunum til felagshølir, bólkarúm, lesisal v.m. Hetta er neyðugt til tess at gera umhvørvið stimbrandi fyri lesandi og starvsfólk á Setrinum, eisini tá ið undirvísing ikki er.

Landsverk hevur mælt til, at ráðgeving og arbeiðstøkur verða framdar í fakum, hetta soleiðis at til ber at hava neyva stýring við umvælingarverkætlanini. Hetta lógaruppskotið verður tískil lagt fyri Løgtingið, hóast verkætlanin ikki er liðugt prosjekterað til at verða boðin út, so sum vanligt er við verkætlanum um nýgerð av bygningum.

Verandi høllisviðurskifti hjá Fróðskaparsetri Føroya
Í skrivandi stund húsast Náttúruvísindadeildin og Deildin fyri heilsu- og sjúkrarøktarfrøði (DHS) í trimum leigaðum hæddum í Sjóvinnuhúsinum (SVH) á Vestaru Bryggju, ið Tórshavnar havn eigur. Samlaða talið av lesandi og starvsfólkum er 410 fólk, tað eru 340 lesandi, 62 starvsfólk og 8 Ph.d-lesandi.

Leigusáttmálin við Tórshavnar havn er tíðaravmarkaður til 10 ár, og fer leigusáttmálin úr gildi í seinasta lagi tann 1. september 2027. Báðir partar kunnu tó siga leigumálið upp við 12 mánaða fyrivarningi. Tórshavnar kommuna hevur boðað frá, at kommunan ætlar at nýta hølini í Sjóvinnuhúsinum til kommunalu fyrisitingina. Væntast kann tískil ikki, at leigumálið í Sjóvinnuhúsinum verður longt, og er Setrið tískil í einari viðkvæmari støðu, hvat høllisviðurskiftum viðvíkur.

Kanningarnar hjá kampusbólkinum vísa, at um skúlabygningarnir á Frælsinum 20 verða høvuðsumvældir og umbygdir, kann mest átrokandi høllstørvurin loysast, eins og lagt verður upp til, at alt virksemið hjá Setrinum í framtíðini verður miðsavnað á Frælsinum. Kampusbólkurin metir, at Fróðskaparsetur Føroya kann taka partar av ognunum í nýtslu, meðan verkætlanin er í gongd, soleiðis at alt virksemi hjá Setrinum í Sjóvinnuhúsinum vónandi er flutt niðan á Frælsið medio 2025.

Skúlabygningarnir á Frælsinum rúma ikki øllum virkseminum sum nú er í SVH, og tískil mugu aðrar høllisloysnir finnast fyri at halda tíðarætlanina og tryggja virksemi hjá Setrinum. Eitt boð uppá loysn er at seta fyribils hølir ("skrivstovubýlingar") til vísindastarvsfólk upp, svarandi til uml. 40 skrivstovupláss á 25 m2 brutto. Mett verður, at henda loysn krevur meira fyrireiking og er ein møguligur meirkostnaður, ið stendst av keypi ella leigu av fyribils hølum, ikki íroknaður í hesum uppskoti.

Ognarviðurskiftini – ognirnar á Frælsinum
Verkætlanin fevnir um ognirnar á Frælsinum, ið áður hoyrdu gamla Venjingarskúlanum og Føroya Læraraskúla til, tað er matr. nr. 1017d og 1038b, ið landið sambært tingbókini eigur 60% av í samogn við Tórshavnar kommunu, umframt lonina á matr. nr. 1031a, ið kommunan eigur einsamøll.

P/F Skyn hevur mett um virðið á hesum ognum, og er samlaði ognarluturin hjá Tórshavnar kommunu mettur at hava eitt virði á góðar 44,9 mió. kr.

Landið, umboðað av Uttanríkis- og mentamálaráðnum (nú Barna- og útbúgvingarmálaráðnum), og Tórshavnar kommuna hava gjørt treytaða avtalu um keyp og sølu, har landið eftir ætlan keypir matr. nr. 1031a, umframt ognarlutin hjá kommununi í matr. nr. 1017d, í alt uml. 13.246 m2, og at landið selur kommununi partar av matr. nr. 18 og 19 í Hoydølum, undir hesum auluna, skúlabygningin, ítróttahøllina og barakkina á Sanatoriivegi 11, 13, 15 og 17, í mesta lagi 12.500 m2, og verða partar av hesum ognum eftir ætlan býttir sundur og lagdir saman í ein nýggjan matrikul, ið kommunan kemur at eiga.

Havandi í huga tað søguliga virðið, ið landsins ognir í Hoydølum hava, eru partarnir komnir ásamt um høvuðstættirnir í einari endaligari avtalu um keyp og sølu. Treytaða avtalan fevnir tískil ikki um skógarøkið, gula sanatoriibygningin, ella aðrar bygningar á matr. nr. 19, eins og tað er ein treyt, at møgulig til- ella umbygging av ognunum í Hoydølum, ið landið eftir ætlan letur kommununi, skal halda seg til verandi bygningar á Sanatoriivegi 11, 13 og 15. Tað er somuleiðis ein treyt, at bygging ikki má fara fram á tí partinum av nýggi ognini, ið áður hoyrdi matr. nr. 18 til (undir hesum á fløtuni), at bygningarnir í Hoydølum verða at nýta til almannagagnligt kommunalt endamál, og at ognirnar ikki mugu avhendast ella nýtast til annað endamál.

Sambært virðismetingini hjá P/F Skyn hava nevndu ognir í Hoydølum eitt samlað virði á góðar 37 mió. kr. Staðfestur er tískil ein munur millum virðismetingarnar á 7,9 mió. kr. Munurin verður rindaður Tórshavnar kommunu, tó at landsins íløgur í Sjóvinnuhúsið á góðar 4,2 mió. kr. verða mótroknaðar í hesum sambandi.

Í bráðfeingis fíggjarlógini fyri 2023 hevur landsstýrismaðurin fingið fíggjarligu og materiellu heimildirnar at fremja keyp og sølu millum land og kommunu, og sostatt heimild til at fremja avtaluna millum landið og Tórshavnar kommunu.

Til tess at landið skal kunna fara í holt við at høvuðsumvæla skúlabygningarnar á Frælsinum sum skjótast, og Setrið skal fáa stundir at flyta úr leigumálinum í Sjóvinnuhúsinum, er neyðugt, at landið fær endaligan ognarrætt til skúlabygningarnar á Frælsinum.

Tískil verður tann parturin av avtaluni, ið snýr seg um keyp av ognunum á Frælsinum framdur fyrst, soleiðis at Tórshavnar kommuna eftir ætlan skeytar landinum ognarlut sín í skúlabygninginum á Frælsinum, móti at landið rindar kommununi 40,7 mió. kr., ið landsstýrismaðurin hevur fingið heimild til í bráðfeingis fíggjarlógini fyri 2023.

Tá ið hesi viðurskifti eru avgreidd, kann landið fara í holt við at høvuðsumvæla og umbyggja skúlabygningarnar á Frælsinum, hóast viðurskiftini viðvíkjandi landsins ognum í Hoydølum enn ikki eru endaliga avgreidd.

Avhending av landsins ognum í Hoydølum er treytað av, at Tórshavnar kommuna tekur stig til at broyta byggisamtyktina fyri økið. Føroya landsstýri skal síðani taka støðu til eina byrðu á matr. nr. 18, ið landið hevur latið lýsa á ognina, og skal Umhvørvisstovan síðani geva loyvi til at fremja sundurbýti og samanlegging av nevndu ognum. Tá ið viðurskiftini ætlandi eru avgreidd áðrenn fíggjarárslok 2023, og nevndu ognir í Hoydølum eru handaðar Tórshavnar kommunu, rindar kommunan landinum 37 mió. kr. samsvarandi virðismetingini.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við lógaruppskotinum er at geva landsstýrismanninum heimild at játta upp til 24 mió. kr. til at skipa fyri, at partar av skúlabygninginum á Frælsinum verða høvuðsumvældir og umbygdir, og svarar henda upphædd til metingina hjá Landsverki fyri 2023.

Samlaða verkætlanin má fremjast í fleiri stigum, og verður mett, at uml. 144 mió. kr. mugu verða settar av í árunum 2022 – 2029.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Uppskotið er fyrsti liður í at umvæla, høvuðsumvæla og umbyggja skúlabygningarnar á Frælsinum 20, ið áður hoyrdu gamla Venjingarskúlanum/Skúlanum á Fløtum og Føroya

Læraraskúla til, og skulu ognirnar eftir ætlan nýtast sum partur av seturskampus hjá Fróðskaparsetri Føroya.

1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið var sent Fíggjarmálaráðnum, Landsverki, Tórshavnar kommunu, Fróðskaparsetri Føroya, og var uppskotið harumframt lagt fram alment við stuttari ummælisfreist.

Fróðskaparsetur Føroya hevur ymiskar viðmerkingar til lógaruppskotið. Setrið hevur m.a. sett fram ynski um, at farið verður í holt við at høvuðsumvæla Lon 1 í 2023. Barna- og útbúgvingarmálaráðið metir, at rættast er at halda seg til íløguætlanina hjá Landsverki, í hvussu so er í fyrstu atløgu.

Landsverk og Fíggjarmálaráðið høvdu ikki beinleiðis viðmerkingar til uppskotið, men er uppskotið annars fyrireikað í samstarvi við hesar myndugleikar.

Ongar aðrar viðmerkingar vóru til uppskotið.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Samlaða verkætlanin er ikki liðugt prosjekterað til at verða boðin út, men Landsverk hevur gjørt eina varliga meting av verkætlanarkostnaðinum, ið er mettur til umleið 144 mió. kr. í tíðarskeiðinum 2022-2029, íroknað prosjektering, ráðgeving og innbúgv. Landsverk metir, at útreiðslurnar fara at fella soleiðis yvir ár:

2023: Høvuðsumvæling av lon 5 og fyrireiking av høvuðsumvæling av lon 1-

24 mió. kr.

2024: Lon 1 framhald og lon 6 fyrireiking og byrjan, høvuðsumvæling –

24 mió. kr.

2025: Lon 6 framhald og lon 2 og 3 fyrireiking og byrjan, høvuðsumvæling –

24 mió. kr.

2026-2029: Lon 3 framhald og lon 4, 7, 8 og 9, høvuðsumvæling og fullfíggjan

69 mió. kr.

Í 2022 eru játtaðar 3 mió. kr. til lættari ábøtur á lon 4 og 7, harav 2,7 mió. kr. eru brúktar, soleiðis at Fróðskaparsetrið kann taka hesar lonir í brúk, og til at fyrireika og prosjektera høvuðsumvælingina av lon 5. Óbrúkt játtan frá 2022 verður flutt fram til 2023.

Tilsamans gevur hetta 144 mió. kr. í tíðarskeiðinum 2022-2029.

Landsverk hevur mett, at tá ið bygningarnir eru umvældir, skulu uml. 175-200 kr. / m2 setast av um árið til viðlíkahald, tað er í alt uml. 1,5 – 2,0 mió. kr. um árið.

Um leigumálið hjá Fróðskaparsetri Føroya í Sjóvinnuhúsinum verður sagt upp, verður árliga leigan á uml. 4,6 mió. kr. spard.

Við eykajáttan til fíggjarlógina fyri 2022 eru settar av 1,1 mió. kr. til gjøld til Umhvørvisstovuna í sambandi við, at søkt verður um loyvi at fremja sundurbýti og samanlegging av landsins ognum í Hoydølum, ið eftir ætlan verða latnar Tórshavnar kommunu. Henda upphæddin er íroknað framflytingina fyri 2022.

Á konto 7.23.6.15 í uppskotinum til fíggjarlóg fyri 2023, eru 27 mió. kr. settar av til kampusverkætlanina í 2023, og er hetta 3 mió. kr. meira enn mest loyvda upphæddin sambært hesum uppskotið. Viðmerkjast skal, at munurin á 3 mió. kr. eftir ætlan skal nýtast til arkitektakapping o.a. í samband við høvuðsbygningin.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Lógaruppskotið hevur ongar umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna
Lógaruppskotið kann fáa jaligar avleiðingar fyri byggivinnuna vegna økt byggivirksemi.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið
Skúlabygningarnir á Frælsinum verða høvuðsumvældir og útbygdir samsvarandi galdandi regluverki innan bygging og halda seg til ávísa burðardygd í bygging, t.d. í mun til nútímans orkukrøv. Ein burðardygdarætlan verður ment í sambandi við verkætlanina.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum
Lógaruppskotið er liður í at fremja eina samlaða kampusverkætlan á Frælsinum í Tórshavn.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir
Tá ið skúlabygningarnir eru høvuðsumvældir og nútíðargjørdir, fær hetta væntandi jaligar avleiðingar fyri lesandi og starvsfólk á Fróðskaparsetri Føroya, av tí at uppskotið hevur við sær, at fysisku karmarnir kring Setrið batna.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum
Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri nakran millumtjóðasáttmála.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar
Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri tvørgangandi sáttmálar.

1) **Hoyvíkssáttmálin**
   Tað er einki í lógaruppskotinum, sum ikki sampakkar við Løgtingslóg nr. 66 frá 18. mai 2006 um at seta í gildi Hoyvíkssáttmálan - Sáttmáli millum stjórn Íslands, øðrumegin, og stjórn Danmarkar og Føroya landsstýri, hinumegin.

2) **Evropeiski mannarættindasáttmálin, EMRS**
   Tað er einki í lógaruppskotinum, sum ikki sampakkar við Anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneske-rettighedskonvention.

3) **Sáttmáli Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek**
   Í kampusverkætlanini verða atlit tikin at atkomu til útbúgvingartænastur fyri øll.

2.9. Markaforðingar

Lógaruppskotið elvir ikki til markaforðingar, og ongar kendar markaforðingar eru á økinum.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv
Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, panting, sektir ella onnur inntriv.

2.11. Skattir og avgjøld
Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um skattir og avgjøld.

2.12. Gjøld
Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjøld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur?
Lógaruppskotið áleggur ikki likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?
Lógaruppskotið leggur ikki heimildir til onnur, men heimilar, at landskassin fíggjar verkætlanina at høvuðsumvæla og umbyggja skúlabygningarnar á Frælsinum í Tórshavn.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?
Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?
Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndug-leikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelags-bólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar	[redacted]		Nei	Ja	[redacted]

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1
Ásetingin gevur landsstýrismanninum materiella heimild til at skipa fyri fyrsta byggistigi at høvuðsumvæla og útbyggja partar av skúlabygningunum á Frælsinum í Tórshavn (gamli Venjingarskúlin og Læraraskúlin). Útreiðslurnar fyri fyrsta byggistigi kunnu í mesta lagi vera 24 mió. kr. íroknað prosjektering, ráðgeving og innbúgv.

Til § 2
Vanlig áseting um gildiskomu. Lógin fer úr gildi 1. januar 2027, tá ið samtykta játtanarskeiðið er av, og fyrsta byggistig væntandi er liðugt.

Barna- og útbúgvingarmálaráðið, 6. mars 2023

Djóni Nolsøe Joensen
landsstýrismaður

/ Poul Geert Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:
Fylgiskjal 1: Ummælisskriv 1 frá Fróðskaparsetur Føroya
Fylgiskjal 2: Ummælisskriv 2 frá Fróðskaparsetur Føroya
Fylgiskjal 3: Landsverk – Lýsing og íløguætlanin 2023 – tøl dagførd
Fylgiskjal 4: Landsverk – Lýsing av íløguætlanini 2022 – tøl ikki dagførd